

अविषह्य राजा हि तीव्रं चारुस्यते तपः । एतच्छ्रुत्वा महाबाहुः सहदेवो युधां पतिः ।
 युधिष्ठिरमुवाचेदं वाप्यव्याकुललोचनः । नोत्सहेऽहं परित्यक्तं मातरं भरतर्षभ ।
 प्रतियातु भवान् क्षिप्रं तपस्तस्याम्यहं विभो । इहैव शोषयिष्यामि तपसेदं कलेवरं ।
 पादशुश्रूषणे रक्तो राज्ञो माचोस्तथाऽनेयाः । तमुवाच ततः कुन्ती परिव्रज्य महाभुजं ।
 गम्यतां पुत्र मैवं त्वं वोचः कुरु वचो मम । आगमा वः शिवाः सन्तु स्वस्था भवत पुत्रकाः ।
 उपरोधो भवेदेवमस्माकं तपसः कृते । त्वत्सेहपाशबद्धा च होयेयं तपसः परात् ।
 तस्मात् पुत्रक गच्छ त्वं शिष्टमल्पञ्च नः प्रभो । एवं संस्तुभितं वाक्यैः कुन्त्या वज्रविधैर्धनः ।
 सहदेवस्य राजेन्द्र राज्ञश्चैव विशेषतः । ते मात्वा समनुज्ञाता राज्ञा च मुनिपुङ्गवाः ।
 अभिवाद्य कुरुश्रेष्ठमामन्त्रयितुमारभन् ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ राज्यं प्रति गमिष्यामः शिवेन प्रतिनन्दिताः । अनुज्ञातास्त्वया राजन् गमिष्यामो विकल्मशाः ।
 एवमुक्तः स राजर्षिर्दुर्मराज्ञा महात्मना । अनुजज्ञे स कैरव्यमभिनन्द्य युधिष्ठिरं ।
 भीमञ्च बलिनां श्रेष्ठं सान्त्वयामास पार्थिवः । स चास्य सम्यक्प्रेधावी प्रत्यपद्यत वीर्यवान् ।
 अर्जुनञ्च समाश्लिष्य यमौ च पुरुषर्षभौ । अनुजज्ञे स कैरव्यः परिव्रज्याभिनन्द्य च ।
 गान्धार्थ्या चाभ्यनुज्ञाताः कृतपादाभिवादनाः । जनन्या समुपघाताः परिमुक्ताश्च ते नृप ।
 चक्रुः प्रदक्षिणं सर्वे बत्सा इव निवारणे । पुनः पुनर्निरीवन्तः प्रचक्रुस्ते प्रदक्षिणं ।
 द्रौपदोऽप्रमुखाश्चैव सर्वाः कैरवयोपितः । न्यायतः श्वशुरे वृत्तिं प्रयुज्य प्रययुस्ततः ।
 श्वश्रूभ्या समनुज्ञाताः परिव्रज्याभिनन्दिताः । सन्दिष्टाश्चेतिकर्त्तव्यं प्रययुर्भट्टाभः सह ।
 ततः प्रजज्ञे निनदः सूतानां युज्यतामिति । उद्घाणां क्रोशताश्चापि हयानां हेषतामपि ।
 ततो युधिष्ठिरो राजा सदारः सहसैनिकः । नगरं हस्तिनपुरं पुनरायात् सवान्धवः ।
 इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्वणि पुनर्दर्शनपर्वणि युधिष्ठिरप्रत्यागमने षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥
 समाप्तश्चेदं पुनर्दर्शनपर्वः ॥

॥ अथ नारदागमनपर्वः ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ दिवर्षोऽपनिवृत्तेषु पाण्डवेषु यदृच्छया । देवर्षिर्नारदो राजन्नाजगाम युधिष्ठिरं ।
 तमभ्यर्च्य महाबाहुः कुरुराजो युधिष्ठिरः । आसीनं परिविश्रुतं प्रोवाच वदतां वरः ।
 चिरान्न नानुपश्यामि भगवन्तमुपस्थितं । कचित्ते कुशलं विप्र शूभं वा प्रत्युपस्थितं ।
 के देशाः परिदृष्टास्ते किञ्च कार्यं करोमि ते । तद्ब्रूहि दिजमुख्यस्त्वं त्वं ह्यस्माकं परा गतिः ।
 ॥ नारद उवाच ॥ चिरदृष्टोऽसि मेत्येवमागतोऽहं तपोवनात् । परिदृष्टानि तीर्थानि गङ्गा चैव मया नृप ।
 ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ वदन्ति पुरुषा मेऽद्य गङ्गातीरनिवासिनः । धृतराष्ट्रं महात्मानमाश्रितं परमं तपः ।
 परिदृष्टस्त्वया तत्र कुशलो स कुरुदहः । गान्धारी च पृथा चैव सूतपुत्रश्च सञ्जयः ।